

U Puli obilježena 80. obljetnica tragedije na Vargaroli

Kategorija: ISTRAAžurirano: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

Objavljeno: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

#PRIJE TOČNO 80 GODINA EKSPLOZIJA ODNIJELA DESETKE ŽIVOTA#

U Puli je jučer, 18. kolovoza, obilježena 80. obljetnica tragedije na Vargaroli, jedne od najvećih tragedija u povijesti grada. Program obilježavanja započeo je odlaskom brodom do plaže Vargarola, gdje su u more položeni vijenci u znak sjećanja i počasti žrtvama.

Uslijedila je sveta misa u pulskoj Katedrali, služena na talijanskom jeziku, koju je predvodio don Ivan Petrašić. Nakon svete mise don Ivan Petrašić blagoslovio je novo spomen-obilježje na kojem su ispisana imena 64 žrtve tragedije.

Obilježavanju su nazočili predstavnici Grada Pule, Talijanske Republike, Istarske županije, talijanske nacionalne zajednice te brojnih udruga i institucija iz Hrvatske i Italije, kao i brojni građani. Među okupljenima bile su i obitelji žrtava, kao i svjedoci koji su preživjeli tragediju i čija su osobna svjedočanstva važan dio sjećanja na Vargarolu.

„Okupili smo se kako bismo se prisjetili jedne od najvećih, ako ne i najveće tragedije koja je ikada pogodila naš grad – tragedije na Vargaroli. Prije točno 80 godina eksplozija je odnijela desetke života. Ja mogu samo zamisliti bol obitelji mrtvih, bol onih koji su u eksploziji bili ranjeni, osakaćeni, života koji su uništeni.

Ali ono što je još gore – tu je bol pratio zaborav. Ne zaborav obitelji, ne zaborav prijatelja, već zaborav društva i zaborav zajednice. Zaborav koji se nikada nije smio dogoditi. Zaborav na žrtve, ali i zaborav na heroje tog dana koji su, poput doktora Michelettija, unatoč neopisivom zlu koje mu se dogodilo, pokazali nevjerojatnu ljudskost.

Kultura zaborava nije nešto na čemu možemo graditi naš život, naš suživot, naš grad. To je kultura sjećanja.

Upravo njegujući kulturu sjećanja i pokušavajući da se stvari koje su se u našem gradu događale – a kroz stoljeća su se u ovom gradu događale i lijepe i ružne stvari, i divne i strašne – otrgnu zaboravu, u dogovoru s našom Zajednicom i sa zamjenikom Vitom Paoletićem napravili smo promjenu na spomeniku koja se godinama tražila. Da na njega budu upisana imena onih nevinih, nedužnih, djece koja su tog dana stradala, onih života koji su odneseni prije 80 godina.

Ja više od ovoga danas ne mogu ništa reći, jer se više od ovoga i ne može reći kada govorimo na mjestu gdje obilježavamo ovako strašnu tragediju“, kazao je gradonačelnik Peđa Grbin.

Prigodnim se govorom okupljenima obratio i veleposlanik Talijanske Republike u Republici Hrvatskoj Nj. E. Paolo Trichilo.

„Danas smo se okupili kako bismo obilježili osamdesetu obljetnicu tragedije na Vargaroli. Iako je od tog tragičnog događaja prošlo mnogo vremena, dužnost sjećanja nalaže nam da očuvamo živim spomen na te događaje, možda upravo zato što su bili strašni. Posebno je važno jer, nakon toliko vremena, brojna pitanja vezana uz okolnosti tog događaja i dalje ostaju bez konačnog odgovora, a službeno tumačenje koje bi bilo općeprihvaćeno još uvijek ne postoji.

S dubokom tugom moram konstatirati da je u Puli došlo do velikog stradanja nedužnog civilnog

U Puli obilježena 80. obljetnica tragedije na Vargaroli

Kategorija: ISTRAAžurirano: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

Objavljeno: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

stanovništva.

Ova će tragedija ostati zauvijek neraskidivo povezana s poviješću egzodusa kao čimbenik, ako ne presudan, onda zasigurno od velikog značaja. Stoga izražavam nadu da će se rasvijetliti sva otvorena pitanja vezana uz ovaj tragični događaj.

Dužnost sjećanja mora biti praćena odgovornošću da gledamo prema budućnosti, tim više što su Italija i Hrvatska prijateljske države te obje članice zajedničkog doma – Europske unije.

U tom smislu sa zadovoljstvom primjećujem napredak ostvaren tijekom posljednjih godina.

Prije svega, Grad Pula preuzeo je organizaciju komemorativnih događanja. Riječ je o važnom iskoraku jer se time, nakon toliko desetljeća, priznaje da tragedija na Vargaroli predstavlja sastavni dio povijesne baštine Pule. Nadalje, Grad Pula zamijenio je dotadašnje spomen-obilježje novim, na kojem su ispisana imena šezdeset četiri žrtve čija su imena službeno utvrđena.

Osim toga, udruga pulskih esula prvi je put službeno primljena u zgradi Gradske uprave. Također, u Gradskom kazalištu nedavno je izvedena predstava posvećena razdoblju egzodusa. Naposljetku, po završetku ove komemoracije otvorit ćemo izložbu koju je ljubazno ustupio Regionalni institut za istarsku, fijumansku i dalmatinsku kulturu (IRCI), posvećenu doktoru Geppinu Michelettiju i njegovu iznimnom djelovanju u pružanju pomoći tijekom tragedije, za koje bi zaslužio trajnu počast u ovom gradu.

Općenito gledajući, posljednjih je godina dvojezičnost u Puli ostvarila dodatni napredak. Riječ je o konkretnim i vidljivim potezima, a ne samo o deklarativnim izjavama, koji su, prema mom mišljenju, označili značajan iskorak.

Na tome zahvaljujem Gradu Puli i njegovim predstavnicima, kao i svima koji su svojim doprinosom omogućili ostvarenje tih pomaka, uključujući Zajednicu Talijana u Puli i pulske esule.

Premda su učinjeni važni iskoraci, ovaj proces treba i dalje njegovati na pozitivan i konstruktivan način, kako na području historiografije, tako i kroz suradnju, za koju se nadam da će biti sve plodonosnija, svih onih kojima su na srcu prošlost, sadašnjost i budućnost ovoga prekrasnog Grada, koji čuva tragove veličanstvene Arene i druge vrijedne spomenike rimske baštine te koji je zaslužio da ga spomene ni manje ni više nego Dante Alighieri u Božanstvenoj komediji“, poručio je veleposlanik Trichilo.

Komemoracija je nastavljena stihovima pjesme „Vergarola“ pulske pjesnikinje Ester Sardoz Barlessi, nakon čega je Lucia Bellaspiga pročitala imena stradalih uklesana na novom spomeniku, uz glazbenu pratnju violončelista Fabija Jurića.

Čitanje imena bilo je jedan od posebno emotivnih trenutaka komemoracije – podsjetnik da iza povijesnog događaja ne stoji samo broj žrtava, nego 64 imena, 64 života i isto toliko obitelji čije su sudbine zauvijek promijenjene tragedijom.

U Puli obilježena 80. obljetnica tragedije na Vargaroli

Kategorija: ISTRAAžurirano: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42
Objavljeno: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

Nakon prigodnih govora uslijedilo je polaganje vijenaca u znak počasti žrtvama. Vijence su položili predstavnici Veleposlanstva Talijanske Republike u Republici Hrvatskoj, Generalnog konzulata Talijanske Republike u Rijeci, Zajednice Talijana u Puli i Talijanske unije, Udruge antifašističkih boraca i antifašista Grada Pule, AIPI-ja, LCPE-a i FederEsuli, Circola di cultura istro-veneta „Istria“, UPT-a odnosno Narodnog sveučilišta Trst, Istarske županije te Grada Pula – Pola.

U ime Grada Pula – Pola vijenac su položili gradonačelnik Peđa Grbin, zamjenik gradonačelnika Vito Paoletić i predsjednik Gradskog vijeća Valter Boljunčić.

Obilježavanje 80. obljetnice Vargarole nastavljeno je u Gradskoj galeriji otvorenjem izložbe „Zaboravljena tragedija: Vergarolla i njezin junak, dr. Geppino Micheletti 1946.–2026.“

Izložba kroz dokumente, svjedočanstva i povijesne zapise podsjeća na tragediju koja je 18. kolovoza 1946. godine zauvijek promijenila Pulu, ali i na iznimnu humanost pulskog liječnika dr. Geppina Michelettija. Nakon eksplozije na Vargaroli, Micheletti je satima operirao i pomagao ranjenima, unatoč činjenici da su među poginulima bila i njegova vlastita djeca.

Osamdeset godina nakon tragedije Vargarola ostaje snažan dio povijesnog i kolektivnog sjećanja Pule. Novo spomen-obilježje s imenima žrtava trajno će čuvati uspomenu na stradale i podsjećati buduće generacije da se ljudske sudbine ne smiju svesti na brojke, a sjećanje ne smije prepustiti zaboravu. (iPress)

U Puli obilježena 80. obljetnica tragedije na Vargaroli

Kategorija: ISTRAAžurirano: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

Objavljeno: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

U Puli obilježena 80. obljetnica tragedije na Vargaroli

Kategorija: ISTRAAžurirano: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

Objavljeno: Srijeda, 19 Kolovoz 2026 10:42

